

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâdî : GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ankara hukuk mek-
tebi profesörlerinden

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Aşil Mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon : 43009

Bir nüshanin bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

1932

Bankalar Matbaası

22 Cihaz Sokak Galata

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın on beşinde neşrolunur

TETEBBÜLER

Hukukî fikirler :

DOCTRINE

REFLEXIONS JURIDIQUES

Hileli akitlerin iptali

Bir suale cevaptır :

İcra ve iflâs Kanunun son metninde yer bulmuş olan 280inci maddesi ki—mülga kanunun 271 inci maddesinin mukabilidir—tadil ve tashih görmüş maddelerdendir; fakat vaki tashih esasta değil, şekilde ve tereddüdü izale maksadile tarzı tahrirde bir değişiklik getirmekten ibarettir.

Mülga 271 inci maddenin metni şudur : “Borçlular tarafından alacaklıları ızzar kasdile yahut alacaklıların bazilerile uyuşarak diğerlerinin zararına yapılan bütün muameleler, tarihi ne olursa olsun, batıldır”.

Şimdiki 280 inci maddenin metni ise şudur :

“Borçlu tarafından alacaklıları ızzar kasdile yapılan bir taraftan muamelelerle borçlunun bu kastını bilen veya bilmesi lâzım gelen kimseler ile yahut alacaklıların bazılarile uyuşarak diğerlerinin zararlarına yapılan bütün muameleler, tarihleri ne olursa olsun, batıldır”.

Bu iki metnin sathî bir mukayesesi, şimdiki maddenin lisan itibarile daha selis, mana itibarile daha vazih ve gaye itibarile daha sarih olduğunu gösterir.

Bizden bazı mutaleat istiyen arkadaşımızın suallerine cevap vermek için en iyi yol eski maddemiz ile yeni maddemiz arasındaki far-

klari göstermektedir.

1.— “Borçlular tarafından alacaklıları ızzar kasdı ile ... yapılan bütün muameleler batıldır,, (271) yerine “Borçlu tarafından alacaklıları ızzar kasdı ile yapılan bir taraflı muameleler batıldır” deniliyor.

Ne mehazlarda ne de ilk metnimizde “tek taraflı muamelelerden,, bahis yok idi ; Fakat “borçlular tarafından,, yapılan akitlerden bahis edilmesine göre tek taraflı muamelelere işaret edilmek istenildiği zahirdir ki ibra, bir haktan feraget gibi akitler bu nevidendir. Bu gibi tek taraflı akitlerde bizim kanunumuza göre, yalnız akidin sui kasdını aramak lazım gelip, yoksa bu akitten müstefit olan şahsı salisin sui kasdını ve yahut sui kasda vukufunu aramak lazım gelmez.

2.— Yeni metinde bir cümle vardır ki eski metinde ve mahazde yoktur. “Borçlunun bu kasdını (yani alacaklılarını ızzar kasdını) bilen ve ya bilmesi lazım gelen kimseler ile yaptığı muameleler... batıldır”. Bunda kanun iki taraflı akitleri derpiş etmiştir : Bu halde yalnız borçlunun sui kast sahibi olması kâfi gelmez ; Akidi diğerin bu sui kasdı bilmesi lazımdır ; Bence, metindeki “Bilen,, kelimesi bûs bütün fazladır “Bilmesi lazım gelen” tabiri kanunî maksadı teemine kâfidir ; Çünkü İsviçre mahkemeleri bu maddenin tatbikinde pek titiz davramakta ve akidi diğerin, borçlunun sui kasdını anlamaktı yaptığı en küçük ihmali iptali akte sebebi kâfi görmektedirler.

3.— “Alacaklıların bazıları ile uyuşarak diğerlerinin zararına yapılan bütün muameleler batıldır” cümlesi her iki metinde aynen mevcuttur. Bu fıkra iki taraflı yeni bir akit mevcut olmayıp bir alacaklinın hakkını muhafaza hususunda diğer dainlerin zararına yapılan akitlere işaret edilmektedir. “Uyuşarak” kelimesi her iki tarafın hile ve sui kasdını ifade etmektedir ; Eğer dain ile uyuşmaksizin yani dain hüsnü niyet ile hareket ederek matlubunu tahsil etmiş ise bu

tediyei medyun sui niyet ile yapmış olsa bile daine bir şey terettüp etmez.

4.—Bu iptal davası, mevzu bahis muamelelerin tarihleri ne olursa olsun, mesmudur; Fakat, tabii, müruru zaman ahkâmi mahfuzdur. Bu hakkı dava beş senelik müruru zemana tabi iken bu kerre bu müddet üç seneye indirilmiştir (284). Şayani dikkatir ki gerek mehzada gerekse eski metinde bu iptal davalarının esbabini mahakimin hal icabına göre serbesçe takdir edeceğini tasrih etmiş iken son metinde bu fikra kaldırılmıştır. Binaenaleyh mahakemin bu baptaki takdirine mahkemei temyizce müdahale hakkı aşikardır.

Mülkiye mecmuası

Bazı hususî ve ilmi hey'etler tarafından neşr edilmekte olan mecmualar arasında Mülkiye namı altında çıkan mecmuaye mütemyiz bir mevki ayırmak lazımdır.

İlmi, ve mesleki olarak mülkiye mektebi talebe Cemiyeti tarafından ayda bir neşredilen bu mecmua pek ruhlu, pek mühim makaleler ile tezyin edilmektedir; Memnuniyet ile kayd edilecek bir cihette, diğerlerinde görüldüğü gibi, gittikçe ciddiyet ve ehemiyetini kaybedecek yerde her gün ilmî kıymeti artmaktadır. Gerek hukuk, gerek iktisat, gerekse idare mebhâslerine ait olarak telif ve ya tercüme suretinde mecmuanın her ay ihtiva ettiği tetebüler okunmağa layık ve her halde istifadelidir.

Memlekete büyük hizmetleri sebkemiş olan bu muhterem ilmi müessesenin son zamanlarda büyük bir fayız gösterdiğini görmekte mubahi olduğumuz gibi bu mecmuanın neşri sureti ile yine bu kıymetli müessesenin bilvasıta memleket irfanına yaptığı hizmeti şükranla kayd ediyoruz.

Milâsli

Gad Franko